

tres erant: & primus accepit uxorem, & mortuus est non relicto semine: & secundus accepit eam, & mortuus est, & nec iste reliquit semen: & tertius similiter. Et acceperunt eam similiter septem: & non reliquerunt semen. Novissima autem omnium defuncta est: & mulier in resurrectione ergo cum resurrexerint, cuius de his erit uxor? Septem enim habuerunt eam uxorem. Et respondens Jesus, ait illis: Nonne ideo erratis, non scientes scripturas neque virtutem Dei? Cum enim à mortuis resurrexerint, neque nubent, neque nubentur: sed sunt sicut angeli in caelis. Male siquidem cogitationes in ima terrae merguntur, quia de ipsis exeunt: & in eadem iterum carnitate voluntur. Quod Judaeis evidenter accidit, cum blasphemiam in innocenti Christi cruce versari sunt. Respondit illis, imaginem Caesaris habentibus, nummum coactum Caesari, vos ipsos libenter Deo reddite. Signatum est super nos lumen vultus Dei, non Caesaris: Et veniunt ad eum Sadducei, & reliqua. De hac quaestione alias disputabimus: hic nobis non est cura erroris alieni. Sed quod erunt homines sicut angeli Dei: id est nemo, ibi moritur, nemo ibi nascitur: nec infans, nec senex. Mulier sterilis non relinquens semen ex septem fratribus novissimè moriens: quid aliud significat quam Judaicam synagogam relictam quasi mortuam à spiritu septiformi, qui septem Patriarchas implevit? Qui non reliquerunt semen ei Abraham, quod est Jesus Christus. Licet enim puer natus est illis, nobis tamen gentibus datus est. Quae mulier mortua erat Christo: nec cuiquam Patriarchae de septem in resurrectione conjungitur. Septeno namque numero universalitas perfectorum signatur: ut verba vice per Isaiam dicitur: Apprehendent septem mulieres virum unum: id est septem Ecclesiae, quas Dominus unus amat, arguit & castigat, adorant eum una fide. Haec sunt septem sportae fragmentis parum plenae. Panes, verba sunt spiritus sancti. Sportae verum Ecclesiae. Quos panes Jesus benedicens fregit, & discipuli ejus dividerunt turbis: dum die septimo benedixit omnia opera sua, requiescens in eis. Unde luce facta primo die qui est sapientiae: & firmamento in secundo, qui est intellectus: & arida tertio, qui est consilium: & luminariis accensis quarto, quae sunt virtutes: & volatilibus piscibusque factis quinto, quae sunt scientiae: & anima vivente sexto: id est, homine ad imaginem Dei facto, quod est pietatis: septimo die spiritus timoris Domini: qui permanet sanctus in saeculum saeculi, & replet orbem terrarum, sancta repletur Ecclesia: in hac habens maculam neque rugam. Cur autem Ecclesia septiformis, id est, perfecta, timore repletur? Quia iustus vix salvabitur, qui rogat: Et non intres in iudicium cum servo tuo Domine: quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Unde his septem qualitatibus spiritus psalterium cantavit: commemorans in eo, quod negligentia nostra pepererit, quid diligentia quaesierit: quid divina providentia contulerit, quid inimici instigatio fraudaverit, quid oblivio lubrica subtraxerit, quid humana fragilitas intulerit, quid ignorantia improvida sefellierit. Omnes hos septem affectus in psalmis invenimus expressos, ut est illud primum: Concepit dolorem, & peperit iniquitatem. Secundus, Praeveni in maturitate, & clamavi. Tertius, Incerta & occulta sapientiae tuae manifestasti mihi. Quartus, Inimici mei animam meam circumdederunt. Quintus, Oblivioni datus sum tanquam mortuus à corde. Sextus, Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus. Septimus: Delicta juventutis meae & ignorantias meas ne memineris Domine. Quos affectus spiritus septiformis emundat & illuminat: ut septem lucernae ab austro ardentes, aquilonares tenebras expellant in tabernaculo Domini. Spiritus sapientiae in pigro negligentiam repellit. Spiritus intellectus diligentiam rationabiliter quaerit. Spiritus consilium, divinam providentiam prudenter invenit. Spiritus virtutis instigationes fortiter retundit. Spiritus scientiae, oblivionem lubricam diu esse integrè non sinit. Spiritus pietatis humanam fragilitatem clementer indulget. Spiritus timoris, Dei improvidam ignorantiam ardentè decoquit, ac plenè replet. Sapientia domum aedificat: intellectus gubernacula invenit: consilium, bona discreta facit: virtus in patientia animam possidet: scientia, divitiae fidei & salutis acquiruntur. Pietate prosperitas praesentis vitae & futurae consistit. Timore humilitas conservatur, & omne peccatum expellitur. Quia initium sapientiae timor Domini est.

De mortuis autem quod resurgant, non legis in libro Moysi super rubrum, quomodo dixerit illi Deus, inquit: Ego sum Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Jacob,

Non est Deus mortuorum, sed vivorum. Vos ergo multa erratis. In quo est similitudo vestra: in quo ignis ardebat, sed non ejus spinas consumebat. Sic vos inflammat eloquium meum: nec spinas vestras sub maledicto germinatas assumpsit: Inquit, Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Jacob: ter Deum nominando, Trinitatem intimavit. Non est Deus mortuorum, sed vivorum. Unum Deum iterans, unam substantiam significat. Vivunt autem qui vendicabant portionem quam elegerant: mortui vero sunt qui quod vendicaverunt, perdidit.

Et accessit unus de scribis, qui audierat illos conquirentes: & videns quoniam bene illis responderit, interrogavit eum, quod esset primum omnium mandatum. Jesus autem respondit ei: Quia primum omnium mandatum est: Audi Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est. Et diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & ex tota virtute tua. Hoc est primum mandatum. Secundum autem simile est illi: Diliges proximum tuum sicut teipsum. Majus horum aliud mandatum non est. Quae est haec quaestio problematis, quod est commune omnibus peritis in lege, nisi quod diversa in Exodo, & Levitico, & Deuteronomio ordinantur mandata? Unde non unum, sed duo intulit mandata: de his etenim duobus uberibus super pectora sponsae elevatis, nostra altitè infantia.

Et ait illi scriba: Bene magister in veritate dixisti: quia unus est Deus, & non est alius praeter eum. Et ut diligatur ex toto corde, & ex toto intellectu, & ex tota anima, & ex tota fortitudine: & diligere proximum tanquam seipsum majus est omnibus holocaustis & sacrificiis. Jesus autem videns quod sapienter respondisset, dixit illi: Non es longè à regno Dei. Et nemo jam audebat eum interrogare. Et respondens Jesus, dicebat docens in templo: Quomodo dicunt Scribae Christum filium esse David? Iste enim David dixit in Spiritu sancto: Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis: Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum? Iste ergo David dixit eum Dominum: & unde est filius ejus? Et multa turba eum libenter audivit. Et dicebat eis in doctrina sua: Cavete à scribis, qui volunt in stolis ambulare, & salvari in foro, & in primis cathedris sedere in synagogis, & primos discubitus in caenis: qui devorant domos viduarum sub obtentu prolatae orationis, hi accipiunt prolixius iudicium. Quare non est longè qui venit callidè? Longior namque est ignorantia à regno Dei, quam scientia. Unde supra Sadducæis ait: Erratis, inquit, nescientes scripturas neque virtutem Dei. Et docebat eos Jesus in templo: id est, palam eis de se loquitur, ut inexcusabiles sint: & ut ignis incendat arida Scribarum & Pharisaorum exempla, qui volunt in stolis ambulare.

Et sedens Jesus contra gazophylacium. Id est, divitiarum custodiam.

Aspiciebat quomodo turba iactaret es in gazophylacium: & multi divites iactabant multa. Cum venisset autem una vidua pauper, misit duo minuta, quod est quadrans. Et convocans discipulos suos, ait illis: Amen dico vobis: quoniam vidua haec pauper plus omnibus misit qui miserunt in gazophylacium. Omnes enim ex eo quod abundabat illis, miserunt: haec vero de penuria sua omnia quae habuit, misit totum vitulum suum. Divites qui sunt, nisi qui proferunt de thesauro cordis sui nova & vetera: quae sunt incerta & occulta sapientiae utriusque testamenti. Pauperula vero quae est, nisi & ego & similes mei: qui mitto quod possum: & desidero quod non possum vobis explanare? Non quantum (ut audistis) sed ex quanto, considerat Deus. Unusquisque quadrante potest offerre. Haec est torta panis in Levitico, quae est voluntas prompta. Quae cur quadrans dicitur? Quia ex tribus consistit, cogitatu, verbo, ac facto. Quod dicit totum vitulum suum misit. Tota enim voluptas corporis in vitulo consistit. Unde dicitur: Totus labor hominis in ore suo est.

Caput XIII.

Et cum egredere de templo, ait illi unus ex discipulis suis: Magister, aspice quales lapides, & quales struuntur? Et respondens Jesus ait illi: Vides has omnes magnas aedificationes: Non relinquetur lapis super lapidem, qui non destruat. Et cum sederet in monte olivarum, contra templum,

plum, interrogabant eum separatim Petrus & Jacobus & Joannes & Andreas: Dic nobis quando ista fient: & quando haec omnia incipient consummari? Et respondens Jesus, cepit dicere illis: Videte ne quis vos seducat. Multi enim venient in nomine meo dicentes, quia ego sum: & multos seducunt. Cum audieritis autem bella & opiniones bellorum, ne timueritis: oportet enim haec fieri, sed nondum finis. Exurget enim gens super gentem, & regnum super regnum, & erunt terra motus per loca, & fames. Initium dolorum haec. Videte autem vosmetipsos. Tradent enim vos in conciliis & synagogis vapulabitis: & ante praesides & reges stabitis propter me in testimonium illis. Et in omnes gentes primum oportet predicari Evangelium. Et cum duxerint vos tradentes, nolite praecogitare quid loquamini: sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquamini. Non enim estis vos loquentes, sed Spiritus sanctus. Tradet autem frater fratrem in mortem, & pater filium: & consurgent filii in parentes, & morte afficient eos. Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Qui autem sustinuerit in finem, hic salvus erit. Cum autem videritis abominationem desolationis stantem ubi non debet: qui legit, intelligat. Tunc qui in Iudaea sunt, fugiant in montes: & qui super tectum, non descendat in domum, nec introeat ut tollat quid de domo sua. Et qui in agro erit, non revertatur retro tollere vestimentum suum. Vae autem praegnantibus & nutriendis in illis diebus. Orate vero ut hyeme non fiat. Erunt enim dies tribulationis tales, quales non fuerunt ab initio creaturae quam condidit Deus, usque nunc, neque fient. Et nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro. Sed propter electos quos elegit, breviasit dies. Et tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, ecce illic, ne credideritis. Exurgent enim pseudochristi & pseudoprophetae, & dabunt signa & portenta, ad seducendos (si fieri potest) etiam electos. Vos ergo videte, ecce praedixi vobis omnia. Sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur, & luna non dabit splendorem suum: & stella caeli erunt decedentes, & virtutes quae in caelis sunt movebuntur. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa & gloria. Et tunc mittet angelos suos, & congregabit electos suos à quatuor ventis, à summo terrae usque ad summum caeli. A sic autem dicit parabola: Cum jam ramus ejus tener fuerit, & nata fuerint folia, cognoscitis quia in proximo sit aestas. Sic & vos cum videritis haec fieri, scitote quod in proximo sit in oestiu. Amen dico vobis, quoniam non transibit generatio haec, donec omnia ista fiant. Numerat discipulis eadem novissimi temporis, id est, destructionem templi cum plebe & litera sua. De qua lapis super lapidem non relinquetur: id est, testimonia Prophetarum super eos, in quos Judaei retorquebant ea: ut est in Apollolium, in Eldram, in Zorobabel, in Machabaeos. Quae enumerat, omnia speranda sunt, potius quam tractanda. Pseudochristi, & pseudoprophetae, gens super gentem, & regnum super regnum: terra motus, vapulatio praedicantium: praedicatio Evangelii usque ad fines terrae, ut ante iudicium clamet Ecclesia: à finibus terrae ad te clamavi Domine. Domestici in domesticis surgentes, abominatio in templo, fuga in montes ut non descendat ad ima, qui ascendit ad alta. Orate ut hyeme non fiat fuga vestra vel sabbato: id est, ne finiantur fructus vestri operis cum fine temporis. Hyeme enim finitur fructus, sabbato verò tempus. Tribulatio ingens, & dies breves propter electos: ne malitia hujus temporis mutet intellectum eorum. Sicut de Noe dicitur. Post haec sol contenebrabitur ad gelida corda ut hyeme: & luna non splendet serena tempestate disensionum: & stellae erunt decedentes lumine, quando penè decrit semen Abraham qui assimilatae sunt stellae: & virtutes quae sunt in caelis movebuntur ad iram vindictae: quando mittentur à filio hominis veniente in nubibus caeli cum virtute: qui prius sicut pluvia in vellus Gedeon descendit cum humilitate. Et congregabit electos à quatuor ventis, ut triticum ventilatum de area totius terrae. Fici parabola haec est prophetia. Folia nata, verba sunt praesentia: aestas verò proxima, dies est iudicii: in quo unaquaque arbor manifestabit quae intus habuit, an aridum ad comburendum, an viride ad plantandum, in Edem cum ligno vitae: cujus folia in salutem gentium: id est, verba quibus dicitur: Venite benedicti patris mei, & reliqua. Sequitur:

Caelum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt. De die autem illa vel hora nemo scit, neque angeli in caelo, neque filius, nisi pater. Videte. Quid est quod dicit, neque

Tom. V.

filii: de quo dicitur: Pater major me est: id est, corpus ejus in terra positum, quod est Ecclesia.

Vigilate, & orate: nescitis enim quando tempus sit. Sicut homo qui peregrè profectus reliquit domum suam, & dedit servis suis potestatem cuiusque operis: & janitori praecipit ut vigilet. Vigilate ergo, nescitis enim quando Dominus domus veniet: sero, an media nocte, an galli cantu, an mane: ne cum venerit reperit, inveniat vos dormientes. Vigilia opus est mentis, ante mortem corporis. Homo praeprè profectus, corpus est Christi in caelum elevatum: relinquens domum suam, quae est Ecclesia. Dans servis suis potestatem uniuscujusque operis, id est, octo talenta, juxta Matthaeum: vel decem, minas, juxta Lucam. Et janitori praecipit ut vigilet: id est, ei qui praedicat, cui dicitur: Si non annunciaveris iniquo iniquitatem suam, sanguinem suum de manu tua requiram. Vigilate ergo, & reliqua. Sero an media nocte, quando sunt occisa Aegyptiorum primogenita: ne inveniat vos dormientes. Nam qui dormit, non corpora vera, sed phantasmata intendit: & vacuus vigilat de his quae viderat. Sic nimirum sunt quos mundi amor rapit in vita, deserit post vitam quod somniabat pro certo. Sequitur:

Quod autem vobis dico, omnibus dico: Vigilate. Hoc sive concludit sermonem: ut commune omnium praecceptum novissimi per primos audiant.

Caput XIV.

ERAT autem pascha & azyma post biduum. Nunc aspergamus librum nostrum sanguine, & limina domorum: & funem coccineum circumdemus domui orationis nostrae: & coccum in manu nostra, ut Sara ligemus: ut vacuum rusam in valle occisam enarrare possimus. Pascha, transitus interpretatur. Phasè verò immolatio. In immolatione agni & transitu populi per mare vel per Aegyptum, praefiguratur passio Christi, & redemptio populi de inferno, quando mos post biduum visitat: id est, plenissima luna aetate Christi perfecta: ut nec cum aliqua parte tenebrosa, carnes agni immaculati: qui tollit peccata mundi, in una domo, quae est una electa matris suae Ecclesia Catholica: calcietur charitate, & armati virtute comedamus, dicentes: Etenim pascha nostrum immolatus est Christus.

Et querebant summi sacerdotes & scriba, quomodo eum dolo tenerent, & occiderent: dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo. Et cum esset Bethania in domo Simonis leprosi, & recubaret: venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati preciosi: & fracto alabastrum, effudit super caput ejus. A principibus egressa est iniquitas in Babylone. Occiso etenim capite, totum corpus nerve efficitur. Unde miseri faciunt, quod capita moliantur. Vitae diem festum, quod convenit illis. Non est enim festivitas his qui vitam & misericordiam perdidit. Venit Jesus Bethaniam. Hinnulus cervorum semper ad lectum suum redit, id est, filius obediens patri usque ad mortem, obedientiam à nobis petit. Simon leprosus, mundum infidelem primo, & postea fidelem significat. Mulier cum alabastrum, Ecclesiasticam fidem, quae dicit: Nardus mea dedit odorem suum. Pistica nardus dicitur, id est mystica & pretiosa. Domus impleta odore, caelum & terra est. Fractum alabastrum, carnale est desiderium: quod frangitur ad caput, ex quo omne corpus compaginatum est. Recumbente ipso: id est, humiliante, ut cum tangeret fides peccatricis, quae de pedibus ascendit ad caput: & ad pedes à capite descendit per fidem: Id est, ad Christum & ad membra ejus.

Erant autem quidam indignè ferentes intra semetipsos & dicentes: Ut quid perditio ista unguenti facta est? Poterat enim unguentum istud venundari plus quam trecentis denariis, & dari pauperibus. Et fremebant in eam. Jesus autem dixit: Sinite eam: quid illi molesti estis? Per synecdochen dicitur unus pro multis, & multi pro uno: Dicentes intra se: Ut quid perditio haec unguenti? Perditio de salute perditionem invenit, & in sic fructifera mortis laqueum nanciscitur. Trecentis denariis poterat venundari unguentum, & dari pauperibus. Sub praetextu avaritiae, mysterium loquitur fidei. Etenim nostra fides trecentis emittit denariis, id est, decem sensibus per corpus & animam & spiritum triplicatis: ut & nos sicut Gedeon trecentorum virorum numerum affumentes, alio phylorum castra pauperes spiritu fractis lagunculis nostris cum tubis & lucernis destruemus: & ut Abram cum trecentis vi-

M m m